

Veřejná soutěž Ostravský hmyzí mobiliář

Vypsání veřejné soutěže na vytvoření originálních kolekcí ostravských hmyzích domků. Soutěž je vypsána pro ostravské architekty, sochaře, vizuální umělce a designéry

Vypisovatel:

spolek Fiducia (IČ: 26642379)

ve spolupráci s okrašlovacím spolkem Za krásnou Ostravu

Vytvoření osmi KOLEKCÍ ostravských hmyzích domků.

CO OBSAHUJE JEDNA KOLEKCE

Každá kolekce bude obsahovat návrh 1 velkého hmyzího domku, návrh 1 prototypu malého hmyzího domku a návrh 1 „hnízda“ vytvořeného z malých hmyzích domků. Tyto tři části by měly být vytvořeny v podobném duchu – jako kolekce, „série“.

Záměrem vypisovatele je vytvoření originálního ostravského hmyzího mobiliáře. Vítězní autoři vytvoří jednotlivé kolekce hmyzích domků – postupně se díky soutěži na osmi místech Ostravy objeví osm velkých hmyzích domků, navržených osmi ostravskými umělci – architekty, designéry, sochaři a vizuálními tvůrci. Kromě velkého hmyzího domku navrhnu i osm prototypů malých hmyzích domků. Na základě těchto prototypů vyrobí osm hnízd vytvořených z malých hmyzích domků na fasádách domů či plotech – například v centru, v Porubě, v Hrabůvce či v Přívoze. Veřejnost si spolu s umělci jakožto lektory posléze vyrobí další stovky hmyzích příbytků na balkony či vlastní zahrady (předpoklad 50 malých domků na 1 dílnu).

Vznikne originální kolekce hmyzích domků, která bude pro zdejší veřejný prostor přidanou hodnotou. Kromě edukační funkce a role související se záchranou hmyzu přinesou hmyzí domky a na ně navázaná edukační kampaň i propagaci ostravských osobností současného umění, designu a architektury. Hmyzí domky jsou jednou z vhodných a účinných cest, jak pracovat s veřejným prostorem v kontextu zmírnění dopadu klimatických změn na jeho obyvatele (tedy nejen člověka, ale také živočichy a rostliny). Mohou fungovat v místech, kde není jiná možnost, jak hmyzu připravit přijatelné podmínky – například ve vnitroblocích, na náměstích, v parcích a dalších veřejných místech, kde by bylo jinak problematické ponechávat například zarostlé kouty. Velkou výhodou hmyzích domků je jejich bezpečnost – hmyzí domky osidluje pouze samotářský hmyz (včelky, vosičky, brouci ad.), který není vůči lidem agresivní, nerojí se – z těchto důvodů v posledních letech rychle roste jejich popularita a umístit je lze bez obav i na komunitní místa.

Projekt Hmyz je fajnovy!!! aneb Ostravský hmyzí mobiliář je financován dotací Statutárního města Ostrava v rámci dotačního programu fajnOVY prostor.

PODMÍNKY ÚČASTI V SOUTĚŽI

Autor (architekt, sochař, vizuální umělec nebo designér) pochází z Ostravy, případně v Ostravě působí. Autor vítězného návrhu se kromě podmínek stanovených v soutěži zúčastní dílny pro veřejnost (účast bude honorována mimo soutěž).

ZADÁNÍ

Předmětem soutěže je realizace originální KOLEKCE hmyzích domků včetně osazení. Každý autor může navrhnout maximálně 3 kolekce.

Každá kolekce je složena z těchto částí:

1 velký hmyzí domek

1 prototyp malého hmyzího domku

1 hnízdo malých hmyzích domků

Každá z částí KOLEKCE by měla být vytvořena v podobném duchu – jako jedna „série“.

Hmyzí domky budou umístěny na 8 lokalitách v Ostravě. Umístění jednotlivých hmyzích domků bude upřesněno s vítězi soutěže.

Porota vybere celkem 8 vítězných kolekcí.

Vítězové soutěže dodají komisi vybranou jednu kolekci, tuto realizují včetně osazení. Součástí osazení bude dílna pro veřejnost s vítězi soutěže (účast vítězů na dílnách bude honorována mimo soutěž).

NÁVRH

Výtvarný návrh kolekce bude předložen v barevném provedení jako grafická (digitální) kresba v barevném provedení.

Ideálně bude každá část v rámci jedné kolekce zpracována zvlášť na stránce – samozřejmě je možné jednu část rozkreslit i na více stránek dle potřeby.

Celkem může jeden autor zaslat návrhy na maximálně 3 kolekce hmyzích domků, každou zvlášť v samostatném e-mailu v samostatném pdf.

Návrh každé kolekce musí odpovídat těmto podmínkám:

a) Vhodná velikost:

Velký hmyzí domek

Velké hmyzí domky cca ve výšce člověka (pouze rámcové doporučení pro představu – může být i jiný rozměr – je pouze třeba kvůli funkčnosti domku zvážit doporučení viz níže v sekci Co by měly hmyzí domky splňovat). Autor vítězného návrhu posléze při realizaci návrh velkého hmyzího domku uzpůsobí místu, kde bude hmyzí domek umístěn. Porota se pokusí každému vítěznému návrhu vybrat takové místo, aby návrh nemusel být upravován.

Malý hmyzí domek

Malé hmyzí domky tak, aby si je lidé mohli umístit na balkon (rozměry dle uvážení, obecně bývají kolem 40x20x20, ale může být i jiný rozměr – je pouze třeba kvůli funkčnosti domku zvážit doporučení viz níže v sekci Co by měly hmyzí domky splňovat).

Hnízdo malých hmyzích domků

Rozměr hnízda malých hmyzích domků variabilně dle místa, kde bude osazeno. Autor pro hnízdo použije návrh malého hmyzího domku, který poskládá do shluku-hnízda tak, že vznikne jeden objekt, který posléze může být jako jeden celek zavěšen na fasádu domu nebo plot. Návrh může pracovat s libovolným rozměrem s tím, že autor posléze při realizaci návrh uzpůsobí místu, kde bude hnízdo malých hmyzích domků umístěno – plot, zeď, fasáda domu a podobně.

(Ohledně funkčnosti domku doporučení viz níže v sekci Co by měly hmyzí domky splňovat.)

b) Všechny materiály použité na provedení (zhotovení) hmyzích domků, způsob provedení a výsledná podoba dovolí udržitelnost nejméně 3 roky, s vyšší odolností vůči opotřebení způsobenému zejména vnějšími povětrnostními vlivy a případným vandalismem (v případě poškození hmyzího domku bude autor nápomocen při opravě).

c) Na konstrukce hmyzích domků (včetně dřevěných částí, které se vyvrtávají pro pobyt hmyzu) bude použito tvrdé dřevo (dub, buk), nebudou použity žádné chemikálie. Autor přihledne při přípravě návrhu k potřebám hmyzu, který hmyzí domky osidluje.

d) Ukotvení velkého hmyzího domku nebude realizováno jako trvalé, to znamená, že není možná betonáž. Ukotvení velkých hmyzích domků bude realizováno jako dočasné, tzn. vhodnější ukotvení je například čepem a podobně. Porota bude při hodnocení přihlížet k funkčnímu řešení ukotvení.

CO BY MĚLY HMYZÍ DOMKY SPLŇOVAT Z BIOLOGICKÉHO POHLEDU

Hmyzí domky jsou určeny pro podporu rozmnožování užitečného hmyzu a zároveň poskytují vhodné úkryty pro jeho zimování. Významné jsou zejména ve městech a kulturní krajině obecně, kde je nedostatek přirozených míst pro rozmnožování. Principem je nabídnout vybraným skupinám hmyzu, především tzv. samotářským včelám a vosičkám, různě velké navrtané otvory ve dřevě a různě velká dutá stébla, ve kterých se mohou vyvíjet jejich larvy. Samotářské včely patří mezi významné opylovače, kterých v přírodě a zejména ve městech dramaticky ubývá. Na rozdíl od společensky žijících včel a vos nejsou samotářské druhy agresivní a nikoho tedy neohrožují.

Z biologického pohledu by měly hmyzí domky naplňovat kritéria:

- Konstrukce může být horizontální i vertikální, hloubka by měla být minimálně 15–40 centimetrů. Větší hloubka poskytuje stabilnější mikroklima.
- Použité materiály musí být přírodní bez použití chemických přípravků (laky, barvy, mořidla).
- Domek musí poskytovat co největší množství různě velkých otvorů (navrtaných nebo přirozených ve stéblech) o průměrech 3–10 mm, přičemž otvory by měly být různě veliké – např. 3, 5, 7, 10 mm) a vzdálené několik cm od sebe navzájem (min. 1 cm). Chodbičky by měly být hluboké 5–10 cm. Kromě toho může domek obsahovat přírodní materiály vhodné pro úkryt a zimování hmyzu – např. šišky, kousky kůry, mech, větvičky apod.
- Hmyzí domky musí být chráněny před deštěm stříškou tak, aby do vnitřních prostor nezatékalo.
- Stébla a jiný volně ložený materiál je vhodné zajistit pletivem a zabránit tak vytahání materiálu hmyzožravými ptáky, kteří mohou v domcích pátrat po kořisti.

Doporučujeme také k přečtení publikaci Petra Bogusche: *Domečky pro včely a užitečný hmyz* (Grada, 2019) – existuje i jako e-kniha.

SOUČÁSTÍ NÁVRHU KAŽDÉ KOLEKCE JE PŘÍLOHA, KTERÁ MUSÍ OBSAHOVAT TYTO INFORMACE

1. stručnou písemnou zprávu vztahující se k návrhu kolekce;
2. přesné vymezení rozměrů návrhu velkého hmyzího domku a malého hmyzího domku, včetně rozepsání materiálového zpracování;
3. dostatečně konkrétní a podrobný návrh způsobu ukotvení velkého hmyzího domku;
4. stručný životopis autora návrhu s udáním adresy a telefonním číslem (autor musí být architekt, sochař, vizuální umělec nebo designér a musí splňovat podmínku, že pochází z Ostravy či působí v Ostravě – doporučujeme doložit), případně lze doložit již uskutečněné realizace či praxi – nepovinné;
5. rozpočet navrhovaného řešení zahrnující veškeré náklady spojené s návrhem, realizací a osazením (materiál, návrh, práce včetně osazení) kolekce.

KRITÉRIA HODNOCENÍ A POROTA

Porota vybere celkem 8 vítězných kolekcí.

Hodnotícím kritériem je především funkčnost hmyzích domků z biologického hlediska, dále pak kvalita a originalita uměleckého ztvárnění kolekce, přiměřenost materiálového řešení, funkční návrh ukotvení a udržitelnost.

O výsledcích soutěže bude rozhodovat porota složená z odborníků, zástupců vypisovatele a spolupracujících institucí.

V případě, že epidemiologická situace neumožní osobní jednání poroty, zasedne porota on-line.

Výsledky soutěže vypisovatel zveřejní nejpozději do 20. 4. 2021, všechny návrhy, včetně hodnocení poroty, budou představeny veřejnosti nejpozději do konce května 2021.

Složení poroty:

Ilona Rozehnalová – předsedkyně spolku Fiducia

Milena Vitoulová – architektka

Kateřina Šebestová – náměstkyně primátora města Ostravy pro životní prostředí

Martin Mikolášek – kurátor, ředitel Střední umělecké školy Ostrava, příspěvkové organizace

Martin Strakoš – historik umění, památkář

Petr Kočárek – entomolog, zástupce vedoucího katedry biologie a ekologie PF OU

Marek Pokorný – kurátor, ředitel městské galerie Plato

Rostislav Řeha – místostarosta M0 MOaP pro životní prostředí

FINANCE

Vypisovatel má pro návrh, realizaci a upevnění jedné vítězné kolekce včetně osazení k dispozici částku **25 000 Kč**.

Celkem bude vyplaceno za 8 kolekcí hmyzích domků 200 000 Kč.

Účast vítězů na dílnách pro veřejnost bude honorována mimo soutěž, stejně jako výroba malých hmyzích domků pro veřejnost na dílnách.

Částku na realizaci hmyzích domků a edukační kampaň poskytlo Statutární město Ostrava v rámci dotačního programu FajnOVY prostor.

Členové poroty vykonají svou práci za honorář 1 000 Kč na osobu za účast na setkání poroty.

Vypisovatel neproplácí skicovné.

Porota pouze volí návrh kolekce, který bude vybrán k realizaci – nejde o soutěž o ceny.

REALIZACE

Z oceněných kolekcí vybere porota 8 kolekcí pro realizaci a poté bude vypisovatel jednat s vítězi o realizaci jednotlivých vítězných kolekcí hmyzích domků. Pokud porota nedospěje k definitivnímu rozhodnutí, vyhrazuje si právo pokračovat případně v hledání optimálního návrhu.

Vypisovatel si vyhrazuje právo požadovat po vítězi úpravu návrhu kolekce zejména kvůli uchycení na objekty či s ohledem na vybranou lokalitu, případně odmítnout všechny předložené návrhy či soutěž bez udání důvodu zrušit.

TERMÍNY

Termín odevzdání soutěžních návrhů kolekcí je 10. 4. 2021.

Oznámení vítězných kolekcí (za předpokladu výše uvedených podmínek): do 20. 4. 2021.

Termín dokončení realizace vítězných kolekcí: od května 2021 do listopadu 2021 – realizace konkrétních hmyzích domků včetně dílen pro veřejnost dle individuální domluvy s autory.

FORMÁLNÍ NÁLEŽITOSTI SOUTĚŽNÍCH NÁVRHŮ – KOLEKCÍ

Jeden autor může dodat maximálně **tři soutěžní návrhy - KOLEKCE**.

Každý návrh kolekce včetně příloh bude zaslán samostatně jako **jedno pdf, označené názvem soutěže (Ostravský hmyzí mobilář) a jménem autora**.

(Příklad: Ostravský hmyzí mobiliář-Jan Novák.pdf).

Pokud autor zašle dvě či tři kolekce, pak je označí takto:

Ostravský hmyzí mobilář 1 a jméno autora

Ostravský hmyzí mobilář 2 a jméno autora

Ostravský hmyzí mobilář 3 a jméno autora

Obrazové přílohy prosíme zasílejte ve vyšší kvalitě.

Celkovou velikost souboru doporučujeme maximálně 8 MB.

Návrhy kolekcí dodejte **do 10. 4. 2021 včetně elektronicky na e-mail: akce@klubfiducia.cz, předmět zprávy „Soutěž: Ostravský hmyzí mobiliář“**.

Doporučujeme označit při odeslání **Potvrdit přečtení**. Za obdržení e-mailů, které nebudou vyžadovat potvrzení o odeslání, neručíme. Děkujeme za pochopení.

Pro případné dotazy k soutěži nás kontaktujte na e-mail **akce@klubfiducia.cz**.

PŘÍLOHY SOUTĚŽNÍCH PODMÍNEK

1. Návrh smlouvy o dílo